

Alligatorkruid (*Alternanthera philoxeroides*)

Foto: Guillaume Fried (ANSES)

Bron: [Q-bank](#)

[Alligatorkruid](#) is een meerjarige oeverplant. De plant steekt 10 tot 40 cm boven het wateroppervlakte uit. De bladeren zijn glanzend donkergroen en tegenoverstaand. De bloeiwijze is gesteeld, wit en bolvormig. In Europa wordt geen kiemkrachtig zaad geproduceerd. De plant vermeerdt zich doordat stengelknoppen, delen van wortels en ondergrondse stengels kunnen uitgroeien tot nieuwe planten.

Alligatorkruid lijkt op *Alternanthera sessilis* maar dit is een eenjarige soort en de bloeiwijze is niet gesteeld.

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2017: in Europa komt alligatorkruid alleen voor in Frankrijk en Italië.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Alligatorkruid kan in ondiep, langzaam stromend water dichte matten vormen en zo een achteruitgang van de inheemse flora en fauna veroorzaken. Het zuurstofgehalte in het water wordt lager. Op het land vormt de plant ook dichte matten waardoor andere planten verdrongen worden. De groeisnelheid is groot. In Frankrijk groeide de omvang van een populatie in één jaar van 10 m² tot minstens 1500 m².

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Drijvende vegetaties in het water kunnen de doorstroming belemmeren. De dichte matten in het water zijn hinderlijk voor waterrecreatie, zoals varen, zwemmen en vissen. De dichte vegetatie op het land bemoeilijkt de toegang tot het water.

Overige effecten

De plant kan zich vestigen in geïrrigeerde rijst.

De dikke plantenmatten vormen een broedplaats voor muggen, die een risico kunnen vormen voor mens en dier.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2017: alligatorkruid komt niet voor in Nederland. Het klimaat in ons land is ongeschikt voor vestiging van de plant. Het is echter niet uitgesloten dat het klimaat in de toekomst daar wel geschikt voor wordt door klimaatverandering. Mocht dit het geval zijn en de soort vestigt zich hier, dan zijn dezelfde effecten te verwachten zoals hierboven beschreven bij Europa.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

Alligatorkruid staat sinds augustus 2017 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld en gehouden. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Wat te doen?

Alligatorkruid is waarschijnlijk niet in de handel geweest. De plant lift onbedoeld mee met verhandelde (agrarische) producten zoals potplanten en vogelzaad. Ook wordt deze plant voor een andere plant aangezien. Dit betekent dat voor Nederland op dit moment vooral controle van handelsstromen relevant is. Het houden van deze soorten in botanische collecties is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring. Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [RVO.nl](#).

Mechanische bestrijding van alligatorkruid is erg lastig omdat de plant gemakkelijk uitgroeit vanuit fragmenten. Bovendien bevindt de meeste biomassa zich ondergronds. Chemische bestrijding is vaak niet toegestaan in en nabij water. Biologische bestrijding kan in sommige situaties werken.

Als de plant wordt aangetroffen, moet deze zo snel mogelijk worden verwijderd, inclusief de wortelstokken die tot 2 meter diep kunnen groeien. Daarbij moet fragmentatie worden voorkomen.

Meer info over alligatorkruid

Oorsprongsgebied

Alligatorkruid komt van oorsprong voor in Zuid-Amerika.

Habitat

Alligatorkruid groeit in diverse habitats. De plant kan zowel op de oever groeien (deels in het water), als drijvende plant en ook op het vasteland. De plant kan een langere periode van droogte overleven. De plant komt voor op oevers van rivieren en andere watergangen, in wetlands en in bos. Alligatorkruid groeit zowel in voedselrijke als voedselarme omstandigheden.

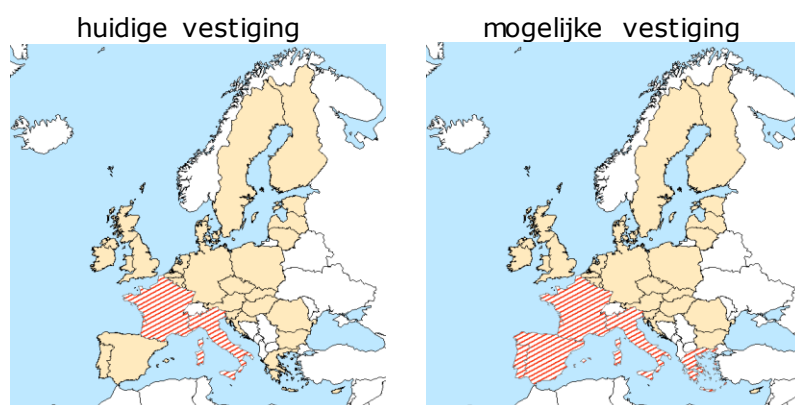
Introductieroute Europa

Alligatorkruid werd in 1971 voor het eerst waargenomen in Frankrijk en in 2001 in Italië. Het is niet duidelijk hoe de plant in Europa is geïntroduceerd. Mogelijk is in Frankrijk de soort als aquariumplant geïmporteerd. Naast bedoelde import kan de plant ook per ongeluk zijn ingevoerd door verwisseling met *Alternanthera sessilis* of als verontreiniging

bij andere planten. Een andere mogelijke introductieroute is verontreinigd vogelzaad. Verdere verspreiding, ook naar andere landen, is mogelijk via stromend water en door waterrecreatie-activiteiten.

Aanwezigheid in de EU

Stand van zaken in 2017: alligatorkruid heeft zich gevestigd in Frankrijk en Italië. De verwachting is dat plant zich ook kan vestigen in andere mediterrane landen, zoals Griekenland, Portugal en Spanje. De plant kan zich ook vestigen in koelere landen waar het water om welke reden dan ook warmer is.

Introductieroute Nederland

Zie introductieroute Europa. Vestiging in Nederland lijkt niet waarschijnlijk omdat het hier te koud is.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding in Nederland

Nu de soort op de EU-lijst staat, is er nog steeds kans op introductie omdat de plant als verontreiniging binnenkomt. Alligatorkruid heeft zich nog niet gevestigd in Nederland. De plant verspreidt zich gemakkelijk door fragmenten.

Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

Bronnen

[Q-bank invasive plants](#)

[Cabi datasheet](#)

[Veldgids Invasieve waterplanten in Nederland, 2016. NVWA.](#)

Laatste update: 6-7-2017